

ANY 2016/17
Josep Maria
PLANES

Josep Maria

Aquest text de Josep Maria Planes dissectiona amb ironia els espècimens que es podien trobar a les platges dels anys 1930 i que, en el fons, no disten dels actuals. En aquesta pàgina hem reproduït la maquetació de l'article original amb fotos de Charles Delius. Tria de **Pep Corral Vilella**

El llegat EL GROTESC A LA PLATJA

IMATGES, 27-8-1930

Els banys a la platja han creat, per dir-ho així, una literatura de flors i violes.

Qui més qui menys, tots hem contribuït a fomentar una sèrie de clixés que el lector coneix tan bé com nosaltres. Les cames de les noies, la gràcia hel·lènica, els encisos de les sirenes... etc. Sense una mica de cursileria i de prosa de postal il·luminada, no hi ha literatura de platja possible.

Tots plegats, però, no sabem si d'una manera voluntària hem negligit sistemàticament l'aspecte grotesc i ridícul que no deixa pas de fornir el tema graciosament monòton de les platges. Per si algú ho hagués oblidat definitivament, les fotos que il·lustren aquesta pàgina basten i sobren per encarrar-nos sense compliments a la realitat.

***

Entre els personatges més o menys característics que ha creat el món dels banys, hi ha un tipus, que els francesos en diuen el *dégoutant de la plage*, que brilla i domina amb una resplendor ben pròpia.

El *dégoutant* de la platja és un personatge original, conegut de tots els banyistes. És difícil de fer-ne una descripció particular, perquè el *dégoutant*, dintre de la generalitat de l'adjectiu, es permet tota mena de matisos i de transfiguracions. De totes maneres, té una característica que el resumeix: el *dégoutant* ha vingut al món, i qui diu al món, diu a la platja, per fer la santíssima al pròxim. Si teniu aquest personatge per veï, les vostres vacances seran molt més perdudes que si haguéssiu oblidat el Kodak.

I ara que parlem de Kodaks: suposeu que voleu prendre una foto d'un grup de banyistes amics. Podeu estar segurs que el *dégoutant* es posarà davant dels altres i ocuparà una situació important en el clixé. A més a més, el nostre personatge sol posseir, generalment, uns binocles amb els quals enfoca a tort i a dret; quan ha descobert algun detall particularment picant, demostra la seva satisfacció d'una manera pública i sorollosa.

Si als banys hi ha un trampolí, el *dégou-*

Un senyor resum del ridícul i grotesc, que creu embellir la foto amb la seva pose, quan la moralitat dominava les platges. Hi hem perdut o guanyat?

enrera. De totes maneres, la seva personalitat no agafa el to just i característic fins que arriba l'època dels banys i pot anar a passejar el seu grotesc per una platja.

***

Potser seria exagerat de qualificar d'immorals els protagonistes de les fotos del mig i baix d'aquesta pàgina. La del mig, sobretot, correspon a l'època en què els banys encara no havien deixat d'ésser un cau de virtut, per convertir-se amb aquesta orgia actual, amb aquesta esgarrifadora farandola que ballen els set pecats capitals sobre la sorra.

Ben mirat és de lamentar que els banyistes que no volen atemptar de prop ni de lluny contra les essències més elementals del pudor hagin de resignar-se a passejar per la platja una silueta que no ens atreviríem a qualificar d'elegant. És clar que una cosa tan terrena com l'elegància no representa res davant l'eternitat, però de totes maneres no podem, honestament, declarar-nos entusiasmats davant d'aquests prodigis d'inelegància. Arriba un moment, que ja no sabem on comença i on acaba, la moralitat...

Per exemple, aquest senyor de la fotografia del mig, amb els pantalons arromangats, l'abric i les sabates a les mans, un aparell mecànic per aguantar el barret i el posat insuportablement impertinent de la seva cara, ofereix un conjunt que ens atreviríem a qualificar d'immoral i potser fins i tot de pornogràfic. Siguin els que es vulguin els sentiments de l'observador, és gairebé impossible de

sentir-se més ofès davant d'una banyista vestida amb un mallot tan fantasista com volgueu que no pas davant l'espectacle d'aquest senyor tan pudorós. L'escàndol es pot donar de moltes maneres: ensenyant massa pell o bé amagant-se-la sota una *tenue* impresentable.

tant no es descuida pas d'ocupar-lo per a prendre el seu bany de sol. Per definició, el nostre home és d'un impudor que fa esfereir; exhibeix el seu grotesc amb una pompa oriental.

Fins arriba, de vegades, que el *dégoutant* és un home molt amable i que sap moltes històries, les quals no deixarà pas de contar-vos. Però fins en el cas que es decideixi a restar tranquil a la platja, no per això deixa de sembrar el terror al seu voltant. En la vida privada, el

dégoutant sol ésser una excel·lent persona, de costums honestos i morigerats. Per mica que pugui es dedica a la ciència o a altres especialitats sempre elevades. Si és professor, millor que millor. Quan es casa té unes filles lletges, cridaneres i impresentables.

Finalment, el *dégoutant* no té pas altra solució que anar vestit a la moda de deu anys

El 'dégoutant' ha vingut al món, i qui diu al món diu a la platja, a fer la santíssima al pròxim

Tot el que poguéssim escriure sota aquesta foto seria pàl·lid davant la magnífica realitat d'aquest parell de senyors

No tot han d'ésser flors i violes entre el personal de les platges... Però, la pompa amb què el banyista exhibeix el seu grotesc té un punt d'escandalosa...